

ИЗВЈЕШТАЈ
СА ЈЕСЕЊЕГ ЗАСЈЕДАЊА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ ОЕБС-а
Дубровник, од 7. до 9. октобра 2011. године

Чланови Сталне делегације Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у Парламентарној скупштини Организације за европску безбједност и сарадњу: Драган Човић, замјеник председавајућег Дома народа ПСБиХ, Мирза Кушљугић, посланик у Представничком дому ПСБиХ, Јелена Рајаковић, секретар Делегације, учествовали су на јесењем засједању ПСОЕБС-а, које је од 07. до 09. октобра 2011. године одржано у Дубровнику.

Први дан засједања почео је конференцијом под називом "Регионални развој југоисточне Европе; изазови, могућности и перспективе", коју су отворили предсједник Парламентарне скупштине ОЕБС-а, Петрос Ефтимиу, и предсједник Хрватског сабора, Лука Бебић. Скупу су се такође обратили и предсједник Републике Хрватске Иво Јосиповић те премијерка Хрватске, Јадранка Косор.

Предсједник ПСОЕБС-а, Петрос Ефтимиу, издвојио је преданост сарадњи као основни принцип напретка, како Републике Хрватске у посљедњих 20 година, тако и земаља у окружењу. У свом обраћању подсетио је на улогу ОЕБС-а у јачању демократских процеса одавши признање Хрватској на закључењу преговора о приступању ЕУ, као и свим земљама региона на изузетном напретку у унапређивању економских и политичких односа.

Предсједник Хрватског сабора, Лука Бебић, истакао је да је приступање Републике Хрватске ЕУ историјски тренутак за југоисточну Европу, те да Република Хрватска има и свој посебан интерес за дугорочну стабилизацију и демократизацију региона југоисточне Европе. За обезбјеђивање трајног мира и развоја овог дијела Европе, за успостављање добросусједских односа и сарадње на основама равноправности, узајамности, као и за трајно рјешавање отворених питања у региону. Он је додао да ће улазак Републике Хрватске у ЕУ те процесе сигурно убрзати. Предсједник Бебић је нагласио и позитивну улогу ОЕБС-а у изградњи правног и политичког оквира за обезбјеђивање владавине права, слободе медија те заштите људских права у земљама ЈИ Европе, изразивши наду да ће ОЕБС наставити своју позитивну улогу и у другим дјеловима свијета.

Поздрављајући учеснике, председавајући Делегације Хрватског сабора у Парламентарној скупштини ОЕБС-а и потпредсједник ПСОЕБС-а, Тонино Пицула, нагласио је да је циљ јесењих засједања да окупи парламентарце из 56 држава чланица заједно са учесницима из партнерских медитеранских земаља те стручњацима и представницима бројних организација, како би заједно процијенили учињено те којим путем треба наставити. Тонино Пицула је истакао да су се глобализовањем могућности

глобализовале и пријетње, те да данас готово нема локалне кризе која нема потенцијал регионалне, ни регионалне кризе која нема потенцијал глобалне.

У свом обраћању, предсједница Владе Републике Хрватске, Јадранка Косор, истакла је да простор југоисточне Европе пролази кроз значајну трансформацију те да, упркос изазовима попут глобалне финансијске кризе, корача напријед а управо је ОЕБС великим дијелом заслужан за такав преображај и демократску стабилизацију. Премијерка Хрватске поздравила је чињеницу да је ОЕБС своје засједање посветио збивањима на југоистоку Европе. Одала је признање кровној европској безбједносној организацији рекавши да се ОЕБС, иако је по историјском настанку био производ Хладног рата, почетком '90-их година прошлог вијека претворио у активног учесника најзначајнијих догађаја у изградњи мира на европским просторима. Централна Европа, простор од Балтика до Јадрана, уз помоћ ОЕБС-а, демократски је преображен и консолидован, истакла је предсједница хрватске владе.

Учесницима јесењег засједања ПСОЕБС-а обратио се и предсједник Републике Хрватске, Иво Јосиповић, изјавивши да је Организација за европску безбједност и сарадњу једна од најважнијих платформи за разговор о европској и глобалној безбједности, јер пружа свеобухватни концепт безбједности и општеприхваћен скуп принципа правила и ефикасних алата за спречавање сукоба и примјену демократских стандарда у својој зони дјеловања.

Он је поздравио одлуку да се разговара о будућности народа на овим просторима јер је њихова будућност и будућност Европе, и навео да је Република Хрватска предана свим процесима који од југоисточне Европе могу трајно да створе зону мира, безбједности и напретка. Предсједник Јосиповић позвао је међународну заједницу да ојача европску перспективу за државе европског југоистока, нагласивши да је та перспектива један од најбољих механизма и неоспоран изазов на путу тих народа према бољој будућности. "Република Хрватска, као будућа 28. чланица Европске уније, спремна је да преузме свој дио одговорности и да пуни допринос у том процесу", рекао је г. Јосиповић.

Првог дана јесењег засједања члан Делегације Парламентарне скупштине БиХ у ПСОЕБС-у, Драган Човић, састао се са предсједником Републике Хрватске, Ивом Јосиповићем, и информисао га о разговорима који се воде ради успостављања извршне власти на свим нивоима у БиХ, с циљем креирања пута ка ЕУ и НАТО-у у првој половини наредне године. У билатералном разговору размијењене су информације о актуелној политичкој ситуацији у БиХ и Републици Хрватској. Том приликом било је ријечи и о сарадњи парламентарних странака које имају легитимну подршку својих народа, а г. Човић је изразио оптимизам у вези са европским путем БиХ, без обзира на реално тешко стање у земљи. Предсједник Јосиповић презентовао је активности које Република Хрватска предузима с циљем окончања пута ка ЕУ, с обзиром на потписивање уговора о приступању које Хрватској предстоји у децембру. Он је информисао г. Човића и о економској ситуацији у Републици Хрватској, која је, како је рекао, забрињавајућа. Разговор је вођен и о предстојећим парламентарним изборима у Републици Хрватској.

О сличним темама Драган Човић је разговарао и са предсједницом Владе Републике Хрватске, Јадранком Косор.

У наставку засједања, у оквиру парламентарне конференције под називом „Регионални развој у југоисточној Европи: изазови, могућности и изгледи“, као главне изазове и проблеме у подручју југоисточне Европе, учесници су издвојили проблеме избјеглица, прогнаника, корупције, несређеног правосуђа и трговања људима.

У наставку је услиједила сједница на којој је разматрана тема „Економска сарадња међу земљама југоисточне Европе“, а на којој су говорили Владимир Глигоров, професор на Бечком институту за међународне економске студије, Љерка Пуљић, извршни потпредседник Групе Агрокор, те Горан Свилановић, координатор ОЕБС-а за економију и заштиту животне средине. Расправа је била оријентисана на проблем енергије у будућности те на проблеме инвеститора у региону првенствено због спорих бирократских процеса који одбијају инвеститоре. Издвојен је и проблем застарјеле и неефикасне инфраструктуре. Закључено је да није једноставно у времену кризе пронаћи и искористити велике потенцијале ове регије.

Током ове сједнице учесницима се обратио члан Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у, Мирза Кушљугић.

Он је у расправи о изазовима и могућностима у области сектора мрежних енергената говорио о области југоисточне Европе која покрива државе потписнице Споразума енергетске заједнице (СЕЗ).

Г. Кушљугић је изразио увјерење да су разноврсне иницијативе у тој области покренуте и вођене такозваним међународним факторима, те да структурално недостаје одговорност иницијатива за ту сарадњу, укључујући и СЕЗ.

Истакао је да владе држава углавном учествују или симулирају учествовање јер је регионална сарадња један од услова за интеграцију у ЕУ, због чега су те организације својим активностима до сада оствариле само ограничене резултате.

Говорећи о сарадњи у енергетском сектору, г. Кушљугић је навео да различити извјештаји међународних организација о овој теми (СБ, УСАИД, ЕУ) истичу да недостатак енергије може бити главни фактор који спречава очекивани економски опоравак региона. Конкретније, недостатак мрежних енергената, струјних или гасних, средњорочно би могао ограничити економски опоравак региона.

Регионални и систематски приступ једини је начин да се обезбиједи један оквир за рјешење, заснован на стварању довољно великог тржишта које ће привући инвестиције у овај сектор. Појединачна енергетска тржишта нису довољно велика за то.

Као могућа рјешења, г. Кушљугић навео је потребу предузимања практичних корака како би се потврдила спремност за регионалну сарадњу у овом сектору, као што је искоришћавање преосталог хидропотенцијала ријека Дрине, Неретве и Требишњице. Он је истакао потребу регионалног приступа при обезбјеђивању инвестиција у пројекту у том подручју. Интегрисано управљање овим међународним ријекама, што би укључило БиХ, Србију, Црну Гору и Хрватску, јесте једини начин да се почне планирање заједничког инвестирања у пројекте у овом обећавајућем подручју зелене енергије.

Други дио излагања г. Кушљугића односио се на инвестирање које треба да обезбиједи тзв. базну енергију. Тренутно се производња базне електричне енергије у државама региона заснива на постројењима термоелектрана које као примарни извор енергије користе лигнит. Будућност ове технологије, посебно у погледу директива ЕУ, врло је изазовна, нарочито након 1. јануара 2018. године, када ће све чланице СЕЗ имати обавезу да примијене директиву ЕУ, тзв. велика постројења за изгарања. Господин Кушљугић говорио је и о противрјечним плановима за бројне међународне коридоре природног гаса кроз регион, истакавши да ће и у тој области само регионални приступ ријешити проблем.

На крају излагања, г. Кушљугић је закључио да ова специфична питања, као и многа друга, могу бити и изазови и могућности за регион. Ако ОЕБС развија своје активности у области енергије и животне средине, могао би се укључити у рјешавање наведених изазова креирајући иновативан приступ који ће укључивати одговорности страна/држава. Он је нагласио да Делегација ПСБиХ у ПСОЕБС-у намјерава

детаљније да елаборира ова питања са Секретаријатом ОЕБС-а, те позвао делегације других држава којих се ова питања тичу да се прикључе овој иницијативи.

Другог дана јесењег засједања Парламентарне скупштине ОЕБС-а разматрана је тема "Евроатлантска интеграција југоисточне Европе - изгледи за завршетак пројекта" кроз призму испуњавања критеријума земаља у региону за улазак у ЕУ, неспојивости национализма са европским интеграцијама и подстицања дугорочне стабилности у подручју европског југоистока.

Говорећи током ове сједнице, шеф Делегације Европске уније у Републици Хрватској, Пол Вандорен, рекао је да се могућа интеграција земаља региона поклапа са стратешким интересом ЕУ за стабилност, безбједност и спречавање сукоба у региону. Г. Вандорен је подсјетио да је ЕУ већ дуго укључена у збивања у југоисточној Европи, којој је давала и даје снажну политичку подршку и значајна новчана средства. Према његовој оцјени, припрема за бољу будућност захтијева и суочавање са прошлошћу, те да без помирења међу земљама региона складна интеграција његових земаља у ЕУ није реална опција. Као нужне услове за припрему за чланство навео је наставак сарадње са Хашким судом, интензивирање процеса за ратне злочине пред домаћим судовима и постизање одрживих рјешења за избјеглице у свим земљама региона. Такође је истакао нужност да у свим земљама региона које желе да уђу у ЕУ, политичке партије - независно од идеолошких разлика - буду што је могуће јединственије у подршци закључењу преговора у чланству. Напоменуо је да је количина посла која сваку земљу очекује у преговорима огромна. Он је истакао да ће недавно завршени преговори са Републиком Хрватском бити релевантни за будуће преговоре са другим земљама, посебно у погледу поглавља 23 које обухвата реформу правосуђа, борбу против корупције и поштовање права те је оцијенио да Република Хрватска као будућа земља ЕУ може дјеловати као мост према земљама у региону тако што ће им пренијети искуства из преговора.

О тренутном стању и перспективама земаља западног Балкана учесницима скупа говорио је главни секретар Савјета за регионалну сарадњу Хидајет Бишчевић. Он је оцијенио је да су услови за дугорочну стабилност у југоисточној Европи неповратна геополитичка стабилност и демократска усклађеност са европским вриједностима и стандардима, што у региону још није постигнуто.

Г. Бишчевић је истакао да ће одлука Европске комисије о статусу неколико земаља које желе кандидатуру за чланству у ЕУ имати дубоке дугорочне и стратешке посљедице за овај дио Европе. Он је нагласио да је изузетан значај наставка политике проширења заснован на достигнућима сваке земље јер би се у супротном могло погоршати стање због већ постојећих напетости између различитих народа у региону и посљедица тешке економске кризе.

Посљедњи дан засједања почео је сједницом Сталног одбора током које је уручено признање шефу финансија Парламентарне скупштине ОЕБС-а и специјалном изасланику за југоисточну Еуропу – посланику у Парламенту Словеније г. Роберту Бателију, једином посланику у Парламентарној скупштини ОЕБС-а који је њен члан од оснивања Скупштине 1990. године. Признања за двадесетогодишњи допринос раду Парламентарне скупштине ОЕБС-а примили су и Марина Адамидоу, секретар Делегације Кипра у Парламентарној скупштини ОЕБС-а, и Милован Петковић, секретар Делегације Хрватског сабора у Парламентарној скупштини ОЕБС-а.

У наставку засједања Скупштине ОЕБС-а одржан је Медитерански форум. Модератор форума био је Тонино Пицула, потпредседник Парламентарне скупштине ОЕБС-а. Уводна предавања одржали су: Петрос Ефtimiу, председник Парламентарне

скупштине ОЕБС-а; Еоин О'Лири, предсједавајући ОЕБС-а за партнерство и кооперацију на Медитерану, и Предраг Матвејевић, писац и стручњак за медитеранска питања. У расправи су учествовали и представници медитеранских земаља из чијих расправа и сугестија произлази општеприхваћен став да у подручју Медитерана настаје нови покрет који приморава и ОЕБС на нове кораке у његовом дјеловању.

Издвојено је да ОЕБС треба да уважи чињеницу да у жаришту догађања више није Европа, него нови покрети у Еврозији и на Медитерану те да је потребно више пажње усмјерити на нове потребе тих подручја. Наглашено је да би један од циљева ОЕБС-а требало да буде усмјеравање на појаву нових протагониста у социјалној демократији на том подручју, а то су жене и њихов положај у новом демократском поретку који се рађа на Медитерану и Блиском истоку.

Током засједања Парламентарне скупштине ОЕБС-а на којем је учествовало више од 200 парламентарца из 56 држава чланица, расправљано је о регионалном развоју југоисточне Европе, улози ОЕБС-а у сукобу у Нагорно-Карабаху те о јачању безбједности и сарадње на Медитерану.

Извјештај припремила:
Секретар Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у

Јелена Рајаковић

*Извјештај одобрили чланови Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у, г. Драган Човић и г. Мирза Кушљугић

Доставити:

- Колегијуму Представничког дома
- Колегијуму Дома народа
- Комисији за спољне послове Представничког дома
- Комисији за спољну и трговинску политику Дома народа
- Члановима Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у
- Сектору за међународне односе и протокол

Копија: Министарство иностраних послова БиХ

Достављено:

- Наслову
- а/а

